

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

דבי מלכא בגילופין - י"א

צו - פורים תשפ"ב

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"ב

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יעקב דעלמאן הי"ו

מחשובי חסידי בלאזוב-ריבטיטש לייקווד

לע"נ הרה"ק

מרן יהושע בן מרן צבי אלימלך זי"ע

מריבטיטש - בלאזוב

בעל "קרן ישועה"

יומא דהילולא י"ב אדר

מכון "אפריון לשלמה"

להוצאת דברי תורתו של הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א - לייקווד

מהררי ציון וירושלים מקדמים אנו בברכת מזל - טוב
נאמנה את פני הבחור החשוב מאוד נעלה המהולל בפי כל
בתשבחות, אין גומרים עליו את ההלל, מו"מ בתורה יראת
שמים וחסידות, גריס באורייתא תדירא מתוך שמחת וחשקת
התורה, מוכתר בכל מעלה ומדה נכונה, טוב ומטיב לכל מתוך
צניעות וענוות חן ונהניך ממנו עצה ותושיה

החתן הרב נתן הערש פישמאן הי"ו
לרגל שמחת אירוסיו עב"ג הכלה החשובה שתחי'
בת מורינו הרב הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א

מעזמק לבנו נברכך שתזכה לבנות בית נאמן בישראל לה'
ולתורתו על אדני התורה היראה והחסידות ולדורות ישרים
ומבורכים, בניך וחתניך רבנן, ותזכה לישב באהלה של תורה
כל ימי חייד כשאיפתך הטהורה מתוך רוב כל ומתוך בריות
גופא ונהורא מעליא, אושר ועושר וכבוד ורוב תענוג ונחת,
אך טוב וחסד ירדפוך כל הימים עדי נזכה לביאת משיח צדקנו
ובניך בית מקדשנו ותפארתנו במהרה בימינו אמן.

כעתירת וברכת:
מכון "אפריון לשלמה" - בארה"ק

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

על שם הגה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב
ועל שם נינו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה טוה"ר יעקב אלעזר פרידטאן ז"ל

לעיקוואוד יצ"ו

* תשית לראשו עטרת פז *

בחרדת קודש מביעים אנו את רגשינו הנעלים בהכרת
הטוב להאי גברא רבא עורך מערכה, הגאון הצדיק

כ"ק גאב"ד בראד שליט"א

מחוטן Se אוריין רב Se ט"א

שהופיע בהדרו במסיבת המלוה מלכה השנתי
מוצש"ק ויקרא תשפ"ב

לזכות גדול היה לנו השתתפותו בגוף ובממון בלב ובנפש

העהלת הקהילה ומתפללי בית המדרש

דבי מלכא בגילופין - י"א

פניני "נועם שיח" - בדרך צחות

איתא בחז"ל (מסכת שבת דף ל' ע"ב): דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן¹.

וראה בפסיקתא דרב כהנא (פ"ב אות כ"ה), שבפנים הרבה נראה להם הקב"ה לישראל, ובפנים שוחקות לאגדה...

---

¹ וראה בפתיחה לספר "פני יהושע" עמ"ס כתובות, אמר המחבר, יען כי מצינו בדברי חכמינו ז"ל דגרסינן במסכת שבת פרק במה מדליקין (דף ל' ע"ב) רבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן ולסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתיה. ולעני"ד כמו זר נחשב לפרש דברים כפשטן שהיה אומר להם מילתא דבדיחותא ממש במילי דבדיחי דמלבד שהוא מוקצה מהדעת, אלא דבלא"ה לא יתכן לפרש כן דהא מייתי להא מילתא אהא דאמרינן לעיל מיניה שאין שכינה שורה לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה אמר רבי יהודה וכן לדבר הלכה ומקשינן עליה איני והאמר ר' גידל אמר רב כל ת"ח שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר תכוונה כו' ומשני לא קשיא הא מקמי דליפתח הא לבתר דפתח כי הא דרבה מקמי דפתח כו' וא"כ משמע להדיא דמקמי דפתח הוא דקאמר רב יהודה וכן לדבר הלכה ופרש"י דצריך לפתוח במילי דבדיחותא ברישא וא"כ אי אפשר לפרש דהאי מילי דבדיחותא היינו מילי דבדיחי במילי דעלמא דהא אדרבה אמרינן להדיא בהיפוך שאין לפתוח בדבר הלכה מתוך אחד מכל אלו וכ"ש היכא דאיכא כולה לגריעותא.

אלא על כרחך צריכין אנו לפרש דהאי מילתא דבדיחותא צריך להיות בענין שמחה של מצוה דעליה קאי וא"כ יתכן לפרש באחד משני דרכים או שנאמר דהאי מילי דבדיחותא היינו ג"כ בדברי תורה שהיא שמחה של מצוה שמשמח הלב אלא שהיה אומר לתלמידיו אף שלא אליבא דהילכתא אלא כדי לחדד בו לתלמידים כדאשכחן להדיא בכמה דוכתי ברבא גופיה דאמרינן ורבה לחדודי לאביי הוא דעביד. וכל זה הוי מקמי דפתח בשמעתיה אבל לבתר דפתח הוי יתיב באימתא וקא מגמיר להו אגמורי לאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא. או שנאמר דהני מילי דבדיחותא שהיא שמחה של מצוה היינו במילי דאגדתא שמשמח לבו של אדם שאגדה מושכת לבו של אדם לדברי תורה. עכ"ה"ק.

הגאון רבי עמרם בלום זצ"ל בעל "בית שערים" ביאר בדרך צחות את הטעם שנוהגים הדרשנים לסיים את הדרשה ב"ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן", דהנה הדרשנים, בדרך כלל, אינם יודעים לקצר בדבריהם ואומרים דרשות ארוכות שהן לסבל למשא ולטורח על השומעים, הדרשה נדמית למאזינים כל כך ארוכה שהם משוכנעים כי לא יהיה לו סוף לעולמי עד. אך כשהרב הדרשן בכל זאת מתקרב לסוף, מתחילים השומעים להאמין שכמו שהיה סוף לדרשה ארוכה זאת, כך תהיה סוף לגלות שהיא ארוכה מאוד, לכן ממילא מסיים הרב "ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן"...

*****

מסופר, שפעם התעניין אחד אצל הגאון רבי חיים ברים זצ"ל אודות בחור מסויים שלא היה מן המצויינים בישיבה, והלה חיפש לבתו בחור עילוי, ורבי חיים ענה לו על הבחור שהוא "קליינער חזון איש" (חזו"א קטן)... והלה הבין מתשובתו שהבחור הוא עילוי עצום, ונחפז לגמור את השידוך. כשעברה תקופה לאחר החתונה, הבין הלה אל נכון לאיזו בור הוא נפל, שהלה הוא בינוני ומטה וכל השידוך הוא מקח טעות, מיהר הלה אל הגאון רבי חיים והתחיל להרצות את טענותיו "למה רימיתני?", אמרת לי שהבחור "קליינער חזון איש", ואני רואה בדיוק מה הוא... השיב לו רבי חיים כשבת שחוק על פניו "איך האב דיר נישט געזאגט ווי קליין" (לא אמרתי לך כמה קטן הוא)...

*****

פעם נשאל מרן גאב"ד בריסק זצ"ל מדוע יש לו כל כך הרבה "חומרות" ובכל דבר הוא מחמיר, והוסיף השואל לשאול אם יש דבר אחד שבו הוא מיקל, אמר לו הגרי"ז: כן! יש לי קולא אחת, בשו"ע נפסק (או"ח סי' רפ"ה ס"ב) שכשמעבירים את הסדרה בערב שבת שנים מקרא ואחד תרגום, אזי ירא שמים ילמוד גם רש"י, ואני – אומר הגרי"ז – הנני מיקל שאפילו מי שאינו ירא שמים יכול ג"כ ללמוד רש"י...

*****

שמעתי שאחד שאל את כ"ק אדמו"ר מקאסוב-ירושלים הרה"צ רבי מנחם מונדרר זצ"ל אם יש ענין להחזיק למשמרת בגד של הצדיק שיש עליו קצת דם של הצדיק, כי כך יש לו חלק מגוף הצדיק, ואמר לו רבי מנחם שיש לו ראייה שאין בזה שום ענין, כי אם היה בזה ענין גדול, לא היה נשאר שריד ופליט מכל הרבי'ס...

*****

בתקופת ה"קורונה", נתנו במדינת אמעריקא "דמי אבטלה" - סכום מכובד - לאלו שהיו מחוסרי עבודה.

ביום מן הימים נכנס אלי איש אחד, ושאלתי אותו "וואס טוט איר פאר פרנסה?" [במה הינך עוסק לפרנסתך], השיב לי האיש "איך דארף האבן פרנסה, האב איך אויפגעהערט ארבעטן" [אני צריך פרנסה, אז הפסקתי לעבוד]...

*****

ומענין לענין, מסופר, שאחד נכנס אצל רבו והתאונן מרה שאין לו פרנסה, אמר לו הרבי: השתדל להיות בשמחה אז תזכה לפרנסה, כי הסופי תיבות של "והיית אך שמח" (חת"ך) הוא שם שמסוגל לפרנסה, בהיותו גם הס"ת של "פותח את ידך", אמר לו האיש: רבי! איך ביכולתי להיות שמח כשאיין לי פרנסה? פתח הרבי את פיו בחכמה ואמר לו: וואס טוט מען נישט פאר פרנסה [מה לא עושים בשביל פרנסה]...

*****

הציוני והאפיקורס בן גוריון אמר פעם לב"ב שתלך לקנות לו דבר אחר חי ותבשל את זה עבורו, אמרה לו ב"ב "הלא סוף סוף המדינה בארץ ישראל נקראת מדינה של יהודים, ואני מתביישת ללכת עם דבר אחר ביד", אמר לה "תקחי עגלה של תינוק ותכניסי שם את הדבר אחר ותקשרי אותו ותכסי אותו עם שמיכה וכך תוכלי להביא את זה הביתה", וכך עשתה.

תוך כדי שהיא הולכת, היא שומעת שאשה אחת צועקת לה "גברת בן גוריון, גברת בן גוריון", היא מסתובבת, ולחרדתה היא רואה חברה ישנה שלה שקוראת לה, היא החליטה לא להתעכב שם, ואמרה לחברתה שהיא ממהרת ואין לה זמן כעת והלכה לדרכה. אך חברתה לא הרפתה ממנה, היא התחילה לרוץ אחריה וצעקה לה שתמתין לה שניה, כי כבר זמן רב היא לא פגשה אותה והיא רוצה לדבר עמה, אך גברת בן גוריון אמרה לה שאין לה זמן עכשיו כי היא ממהרת לדרכה.

כשחברתה ראתה שהיא מוליכה עגלת ילדים, היא אמרה לה מזל טוב, לא ידעתי שנוולד לך תינוק, ואמרה לחברתה "אני רוצה

לראות את התינוק למי הוא דומה?", אך גברת בן גוריון אמרה לה שהיא נחפזת לדרכה ותדבר עמה פעם אחרת.

אך הלה לא הרפתה, וניגשה אל העגלה לבדוק למי דומה התינוק, היא הרימה במהירות את השמיכה ואמרה בקול "אוהו, הוא דומה לגמרי לאבא שלו!!..."

*****

הרה"ק הרבי רבי העשיל מקראקא זי"ע ישב פעם בילדותו ואכל "קאשע" (דייסה), אמר לו אביו "נו העשיל, אולי יש לך איזה תירוץ טוב על ה'קשיא' (קאשע)?", הילד העשיל לא איבד עשתונותיו, ומיהר לומר "אין מסיחין בשעת הסעודה" והמשיך לאכול... כשגמר לאכול, שאל אותו אביו "נו, מה התירוץ, הלא כעת אתה כבר לא אוכל?", חייך העשיל ואמר "הלא כעת אין כבר קשיא..."

*****

בפרשת נח תשפ"ב באמצע קריאת התורה חשבתי, שאנו מוצאים בתורה הק' שגוי מת ואומרים עליו קדיש, בסוף פרשת נח כתוב וימת תרח בחרן, ומיד אח"כ אומרים קדיש...

*****

בשבת שובה העעל"ט (תשפ"ב) השתתפתי ב"מיטאג טיש" אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, והרבי מילא צלחת מלאה עם "פיסלעך" (מאכל רגלים, שנהוג לאכול בסעודת צפרא דשבתא) והגישו

לי, באמרו "בפסוק נאמר (דברים י"א, ו'): ואת כל היקום אשר ברגליהם - וועסט שטיין גוט"...

*****

היה פעם בחור אחד שהיה חלש ביותר, ואף אחד לא הסתכל עליו, שום ישיבה לא הסכימה להכניס אותו לישיבה שלהם והוא הסתובב ברחובות, ולבסוף הוא ירד מן הדרך רח"ל. ואמר הבחור במר לבו על מצבו: הנה ב"הגדה של פסח" נאמר "ויהי שם לגוי מלמד שהיו ישראל מצויינים שם", ויהי שם לגוי - איך הוא נעשה לגוי, מלמד שהיו ישראל מצויינים שם - שהכניסו רק בחורים מצויינים להישיבה...

*****

מסופר, שלפני הרבה שנים נכנסו כמה אנשים מכובדים אל מרן גאב"ד ירושלים שליט"א, וביקשו ממנו שיכתוב המלצה לישיבה מסויימת, וחברי ההנהלה מנו את מעלות הישיבה ואמרו "בישיבה זו נכנסים רק מצויינים! אנו בוחרים מבין כל הבחורים רק את ה"סמעטענע" - העידית שבעידית - ורק אותם אנו מכניסים לישיבתנו, כל בחור הוא למדן עצום".

אמר להם הגאב"ד "אזוי?" - והמשיך לומר להם "אני מתפלל כל יום על הישיבה הזאת!", המנהלים התפלאו ושאלו את הגאב"ד "האם הרב באמת מתפלל כל יום על הישיבה שלנו?", אמר להם הגאב"ד "כן, אני מתפלל כל יום שהישיבה תיסגר!!"...

*****

מסופר שפעם שאלו את הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע מה טעם מותר לשדך בנות בשבת, השיב רבי נפתלי ואמר, דהנה קיימא לן בהלכות שבת קשר שאינו של קיימא מותר לקשור בשבת, ורבים מן השדכנים שלנו קושרים קשר שאינו של קיימא...

*****

אחד סיפר לי, ששמע אברך כולל אומר, שהכסף שלו פטור ממעשר, כי זה "אינו רואה פני הבית"... מיד כשהוא מקבל את המשכורת, הוא משלם ופורע את החובות והכסף אינו נכנס כלל לבית...

*****

מסופר על בחור מבוגר כבן שלושים בשם דוד שהמשגיח בישיבה ראהו בעת תפילת שחרית שהוא יושב בעת אמירת "ויברך דוד", והעיר לו המשגיח באמרו, ויברך דוד צריכים לומר בעמידה, לאחר התפילה הגיב הבחור במרירות ואמר, "זה שאני יושב וממתין לזיווגי ואני כבר בן שלושים – זה לא איכפת לו להמשגיח, אבל כשאני יושב בעת אמירת ויברך דוד – רק זה מפריע לי???"...

*****

אל הגאון האדיר רבי אליעזר מנחם מן שך זצ"ל ראש ישיבת פוניבז', נכנס מנהל אחד להתייעץ אודות בחור מיישיבתו שמפריע מאוד לסדרי הישיבה, ואינו מתרצה לחזור למוטב על אף ההפצרות המרובות מצד צוות הישיבה, וסיפר לו שלאחר התבוננות במצבו

בכובד ראש, החליט שאין ברירה אלא להרחיק את הבחור הזה לצמיתות מבין כותלי הישיבה, ואומר המנהל להרב שך: באתי לכאן בטרם ביצוע גזר הדין, להתייעץ סופית עם מרן ראש הישיבה, אם אכן יש להרחיקו לאלתר מהישיבה, ולקבל ברכתו על הצעד.

שאל הרב שך את המנהל: אמור לי, מה מצב ה"שלוש בית" בבית הורי הבחור הזה? – האם הוא כתיקונה והכל מתנהל על מי מנוחות או שיש שם כל מיני קשיים. אמר המנהל שאינו יודע, המשיך הרב שך ושאל: ומה מצב הפרנסה בבית הורי הבחור? ושוב לא ידע המנהל מה לענות, וכך שאל הרב שך על מצב שאר הילדים בתוך הבית, אם יש להם בעיות חברתיות או בריאות לקויה חלילה וכדו', והאם ההורים נותנים לבנם תשומת לב מספקת – ודמי כים לאשר יצטרך – והאם יש לבחור כל מיני קשיים חברתיים אחרים וכדו', ועל כולנה אמר המנהל בהתנצלות שאינו יודע מאומה.

כששמע הרב שך את אשר בפיו, נוקף ואמר בזעקה מנהמת לבו "אותו צריכים לזרוק?! – אותך צריכים לזרוק!!"...

*****

פעם נכנסו הנהלת הישיבה אצל מרן הגה"ק מטאהש זי"ע, ודנו עמו על בחור אחד שצריכים לזרוק אותו מהישיבה, אמר להם הרבי: אם לבחור הזה היה קוראים "לאווי" (כשם משפחתו של הגה"ק מטאהש), האם גם אז הייתם זורקים אותו מהישיבה?? (ר"ל, האם הבחור היה בנו או נכדו, האם גם אז הייתם זורקים אותו)...

*****

מסופר שפעם בא נדיב אחד לישיבה מסויימת והמשגיחים עם צוות הישיבה הסתובבו עמו והראו לו את הבנין המפואר, ואת מאות הבחורים שיושבים ושוקדים על תלמודם בהתמדה נפלאה, כשנכנסו להישיבה, אמר הנדיב שההיכל מזכיר לו את היכל בית המקדש, נענה המשגיח אף הוא ואמר "והבחורים המה הכהנים", אמר הנדיב בבדיחותא "לא, המשגיחים המה הכהנים, והבחורים המה הקרבנות..."

*****

באחת השבתות ששהה מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א באמעריקא, אמר הרבי בעת עריכת השולחן את האימרא הידועה בשם צדיקים על הנאמר במשנה במסכת אבות (פ"ג, מ"ג): סייג לחכמה שתיקה, שה"סייג" לחכמה היא ששותקים בעת ששומעים חרפתם - ומהו ה"חכמה" עצמה? - ואמרו, שהחכמה עצמה היא שלא יפריע לו כלל מה שמדברים עליו...

כשגמרו את הטיש והרבי הלך לאכסניה שלו, שאל אחד המלווים את הרבי, שהרי ידוע מה שאמרו חז"ל (עי' מס' ר"ה דף י"ז ע"א) שמי שמעביר על מידותיו והוא שומע חרפתו ואינו משיב, יש לו כפרת עוונות (ועי' נועם שיח פרשת נח תשע"ז, מס' 64). ושאל הלה, אם כדברי הרבי שהאדם החכם לא יפריע לו ולא יכאב לו כלל מה שמדברים עליו, האם בכהאי גוונא יהיה לו ג"כ כפרת עוונות? והשיב לו הרבי "אדם כזה - אין לו עוונות..."

*****

שמעתי סיפור נפלא מאת כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען-ירושלים שליט"א, על אביו מרן הגה"ק מסקולען זי"ע, וכך סיפר:

פעם נכנס עשיר אחד אל כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע בערב יו"ט, ונתן להרבי סכום הגון ביותר עבור צרכי יו"ט, ובעת שנתן את הכסף להרבי, התנה ואמר שהכסף הזה הוא נותן אך ורק עבור צרכי יו"ט של הרבי בעצמו ולא למטרה אחרת כלל וכלל. הרבי הודה לו על כך מאוד מאוד, ונפרד ממנו לשלום.

אחר כך, קרא הרבי לאחד מבניו, ונתן לו חלק נכבד מהכסף שקיבל מהעשיר הזה, וציוה עליו להעביר את הכסף לעני אחד עבור צרכי יו"ט, וכך עשה.

עם הזמן נודע לו לאותו עשיר על מעשהו של הרבי, והלה נרגז מאוד, וחזר ונכנס אצל הרבי ושאל אותו "למה נתן הרבי חלק מהכסף לעני אחד, הלא התניתי מפורשות שהכסף הוא לצרכי יו"ט של הרבי בעצמו?! מיד אמר לו הרבי כשבת שחוק על פניו "וכי אתה יודע מה הן הצרכי יו"ט שלי?..."

*****

הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע היה אומר, שהוא מחבב מאוד בעל תפילה שמתפלל בקול גבוה במיוחד, שכן ב"קול" [צליל - tone] זה, בודאי לא דיבר לשון הרע...

*****

סיפר לי ידידי הרה"ג רבי בנימין פליישער שליט"א מו"צ דחסידי וויזשניץ-מאנסי בבארא פארק, שלפני שנים פגש את

הרה"ח ר' דוד צבי נוימאן שליט"א מעיר הבירה וויען יצ"ו, שסיפר
לו סיפור נפלא, וכך סיפר:

פעם שאלתי את מו"ר כ"ק מרן גאב"ד ערלוי זצוק"ל אם יש
לו איזו שייכות עם כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע בעל
"תורת מרדכי", וענה לי מו"ר "שייכות מיוחדת אין לי עמו, אבל
יודעני בו שאדם גדול הוא", ומששאלתיו מנין לו כן, אמר לי מו"ר
אספר לך סיפור שממנו תבין, וכך סיפר לי מו"ר:

בעת שמרן הרה"ק מסקווירא זי"ע הגיע לביקור בארץ
ישראל, הלכתי לשדה התעופה לקבל את פניו. בשדה התעופה
פגשתי את מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, שגם הוא
בא לקבל את פני מחותנו הרה"ק מסקווירא.

כשנפגשו שני המחותנים - לאחר קבלת שלום - שאל
ה"אמרי חיים" את הרבי מסקווירא "וואס מאכט מיין מאטעל'ע?"
(ה"ה בנו כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, שהוא היה חתן הרה"ק
מסקווירא זי"ע), הגיב הרבי מסקווירא ואמר "מיין מאטעל'ע!"
וה"אמרי חיים" ענה על אתר ואמר "מיין מאטעל'ע!" ושוב הגיב
הרבי מסקווירא ואמר "מיין מאטעל'ע!", ועוד פעם ענה לו ה"אמרי
חיים" ואמר "מיין מאטעל'ע!".

מסיים גאב"ד ערלוי ואומר "אויב אזעלעכע צוויי איד'ן
שלאגן זיך איבער דעם 'מאטעל'ע', איז א סימן אז ער איז א
גרויסער איד"...

*****

בשנה אחת בעת אפיית המצות בערב פסח אצל זקן האדמורי"ם כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א, נחלש הרבי מאוד, ולא היה לו כח להמשיך לרדד את המצות כדרכו, ולכן התיישב באמצע והסתכל איך שהחסידים עובדים. לפתע ניגש אל הרבי החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש ז"ל, מהמקורבים הגדולים של הרבי (שהיה אז בן מאה, והיה במלוא תוקפו ועוזו), ואמר לרבי "אני יותר מבוגר מהרבי ואני כן עובד עם המצות ומרדדם"...

למחרת, ביום טוב של פסח, ניגש הרבי אל התיבה לתפילה הלל למרות חולשתו. לאחר התפילה אמר לאחד ממקורביו "באמת הייתי מאוד חלש, ולא היה בכוחי לגשת להלל, ברם אתמול בעת אפיית המצות קיבלתי כזה 'פסק' מר' יהושע, ויראתי לקבל עוד 'פסק'..."

*****

אדם אחד שיש לי שייכות עמו, עברו עליו כמה הרפתקאי עם ב"ב, ולאחר זמן נתפרדה החבילה רח"ל, והילדים נמצאים אצל האמא. עם הזמן פחת והלך הקשר בין הבנים לאביהם, ואחד מבניו - בחור חשוב הלומד בישיבה - הפסיק לגמרי להתקשר אל אביו.

בערב יום טוב אחד הגיע אלי האבא, ובכה בדמעות שלישי והתאונן אודות בנו שאינו מתקשר אליו, ושאל במר לבו "היתכן שבן אינו מתקשר לאביו לומר בערב יו"ט אַ גוט'ן יו"ט?".

לאחר שהלך האדם לדרכו, התקשרתי להבן ושאלתי אותו, איך מלאו לבו לעשות כדבר הזה לאביו, היתכן שאינו מתקשר

לאביו ואינו מקיים את המצות עשה דאורייתא של "כבד את אביך ואת אמך" ואינו אומר לאביו אַ גוט'ן יו"ט?!

השיב לי הבן, שהיות ואין לו קשר טוב עם אביו, לכן הלך לשאול אדם אחד שאומרים עליו שראשו מגיע השמימה - "אַ הימל מענטש" - והוא אמר לי שאינני צריך להתקשר לאבי, ולכן לא התקשרתי...

כששמעתי את התשובה, נזדעזעתי ואמרתי להבחור: אין לאף אחד רשות לעקור מצות עשה מן התורה - אף ל"הימל מענטש" שראשו מגיע השמימה - כי "תורה לא בשמים היא"...

*****

ידוע המנהג שמחלקים שום וסוכר בעת "פדיון הבן". סיפר הרב אהרן פאללאק ז"ל שפעם בבחרותו בסאטמאר בסעודת פדיון הבן שהשתתף בה הגה"ק מסאטמאר זי"ע, נסתובב השיחה אודות מקור המנהג לחלק שום, ואמר הוא הטעם בדרך אפשר, ש'שום' הוא מלשון שומא, ושומת הבן הוא חמש סלעים, וחייך הגה"ק מסאטמאר וענה "ס'האט א 'טעם' פון קנאבל" [יש לזה 'טעם' של שום]...

*****

מסופר שהיה אדם אחד ששני דברים היו גורמים לו שיישן מיד, האחד - כשהרב של הבית המדרש היה נושא דברים בביהמ"ד, והשני - בעת שהוא היה נוסע במטוס.

ופעם נסעו כל בני הקהילה ביחד במטוס עם רב הקהילה,
ובאמצע נעמד הרב לדבר דרשה לבני הקהילה, כששמע האדם את
הדרשה על המטוס, נפל בתרדמת (coma)...

*****

הרה"צ ר' עמרם בלוי ז"ל רצה לקחת את ר' חיים בנו של מרן
הגרי"ז מבריסק זצ"ל לחתן, ואמר לו הגרי"ז "חיים איז דאך א
משוגענער" ... ור' עמרם התעקש בדווקא שהוא מסכים, ור' חיים
שמע את הדו שיח ביניהם, אמר אז לאביו "ווער ס' וויל מיר נעמען,
וויל איך אים נישט נעמען" ... (ויש מוסיפים, שהגרי"ז אמר לו, "אז איר
ווילט זיין א מחותן מיט'ן בריסק'ער רב, דארף אייער טאכטער ליידן?!").

*****

שמעתי פעם אחד שהסביר איך יהיה בימות המשיח,
שיצמחו על העצים "שטרות הלואה" עם "ערבים" חתומים
והמלווים יעמדו בפתח וימתינו להלוות... נענה חבירו ששמע את
תיאורו של הנ"ל - שבאה בעקבות המצב שהוא לוח תמיד - ואמר,
זהו מה שנאמר בפסוק (תהלים ק"ו, מ"ד): וירא בצר להם בשמעו את
רינתם, שכשרואים ושומעים ממה הם נעשים שמחים - בשמעו
את רינתם, אז "וירא בצר להם", רואים כמה עמוקה הוא צרתם
רח"ל, רחמנא יעזרנו על דבר כבוד שמו.

*****

בספר "י"ג אורות" (ח"א עמ' ס"ג בשם כ"ק מרן האדמו"ר מפשעווארסק זי"ע ששמע מהרה"ק מקאלאשיץ זי"ע) מובא סיפור נחמד מאוד, שהרה"ק רבי אייזיק מקאמארנא זי"ע אמר פעם, שהעולם עומד על אח"ד, היינו אייזיק (הוא בעצמו), ח"יים (בעל 'דברי חיים' מצאנז) ד'וד (הרה"ק מדינוב). הרה"ק מדינוב שהיה רגיל במילתא דבדיחותא, העיר ואמר: על מה שהעמיד אותי באחרונה לא איכפת לי, אך מדוע שם עצמו בראשונה...

*****

פעם התאונן אחד בפני הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זי"ע שחושדין בו במעשים מגונים, ולשאלתו מה הוא חושב, הוא ענה שהוא אומר "אשרי מי שחושדין בו ואין בו"... הגיב ה"בית ישראל" ואמר לו, מוטב שתאמר אשרי אחר, היינו "אשרי יושבי ביתך", שב בבית ואל תסתובב במקומות מפוקפקים והכל על מקומו יבוא בשלום...

*****

מסופר, שבשבת אחת ישבו חבורה של תלמידי הישיבה בוולוז'ין ועסקו בשיחה של בטלה, כשראה אותם ראש הישיבה הגאון רבי חיים וואלוז'ינער זצ"ל בכך, אמר להם "מוטב היה אילו הייתם ישנים, כי אז לפחות הייתם מקיימים את הנוטריקון של שבת ש'ינה ב'שבת ת'ענוג", נענה אחד מהחבורה ואמר "אני גורס נוטריקון אחר, ש'יחה ב'שבת ת'ענוג", אמר לו רבי חיים: אכן גם שינה וגם שיחה תחילתן באות ש"ן, אלא שזו ש"ן ימנית וזו ש"ן

שמאלית, וכבר אמר החכם מכל האדם (קהלת י', ב') "לב חכם לימינו
ולב כסיל לשמאלו"...

*****

שמעתי דבר נחמד, שאחד שאל "על איזו עבירה אי אפשר
לחזור בתשובה???" – כ"תשובה" לשאלה זו נספר עובדא נפלאה
שסיפר אדם אחד שביקר פעם בכפר חב"ד בארץ ישראל ופגש שם
יהודי זקן מופלג שסיפר לו, שבילדותו התגורר בעיר דווינסק, שם
כיהן ה"אור שמח" כרב הציבור הליטאי והגאון מרוגוצ'וב זצ"ל כרב
הקהילה החסידיית (החבדי"ת).

באותם ימים החלו לראשונה להגיע לאזורם ה'מכוניות' של
הימים ההם. יום אחד ראה אביו של אותו יהודי את הרוגוצ'ובר
זצ"ל עומד על שפת המדרכה ובודק בשבע עיניים אם אין מכונית
על הכביש תוך כדי שהוא מפנה את ראשו ימינה ושמאלה מספר
רב של פעמים. ניגש אותו יהודי ושאלו: "רבינו, עד כדי כך?! " ענה
לו הגאון בחריפותו: "ונשמרתם מאד לנפשותיכם – היא עבירה
שאי אפשר לחזור עליה בתשובה" ... ואידך זיל גמור ...

*****

בספר "שיח צדיקים" (פר' כי תשא) מביא דבר נפלא: כתב
הגאון ר' צבי יחזקאל מיכלזאהן זצ"ל, בעת היותי רב בפלונסק, היה
גר שם עשיר אחד נכד רבינו בעל "מגן אברהם", והוא היה קמצן
גדול. פעם באתי אליו ודרשתי ממנו נדבה לצורך דבר מצוה גדול,
ולא אבה לתת לי, והתפאר עצמו בייחוסו שהוא נכד ל'המגן

אברהם'. ואמרתי לו בדרך צחות, ידוע תדע כי בלא 'המחצית השקל' אין העולם מכיר ויודע ב'המגן אברהם' (המג"א נכתב בקיצור, והפירוש "מחצית השקל" מבאר ומרחיב את דבריו), לכן אם תתן מחצית השקל בנדבת הלב, אז אדע אם מקורך נצר נטע ל'המגן אברהם'...

*****

שמעתי הלצה נאה, שאחד שאל את הרב המרא דאתרא שיש לו עוף שאין לו מרה, והדין הוא שניטלה המרה צריכים לטעום בלשון ליד הכבד במקום המרה (עי' שו"ע יו"ד סי' מ"ב ס"ג), ואם טועמים שם טעם מר הרי זה סימן שהיה מרה וכשר, אך הרב לא ידע איה מקום המרה, אמר לו הלה, אם לא יודעים היכן הוא אתרא דמרא, אי אפשר להיות מרא דאתרא... ואחד אמר, שמזה ראייה שצריכים לדעת איך ללחך את הכבוד... (פְּבַד) - מען דארף וויסן ווי צו לעקן...

הגה"צ אב"ד סאנמוב שליט"א

סאנטובער רב שליט"א באשיינט סיום פון דרשו הלכה אין ירושלים

נאכגעזאגט פון סערטער רבי'ן

עס האט מיר דערציילט הרה"צ רבי יענקל מיללער שליט"א אב"ד יארמע אז מיט יארן צוריק האט ער געוויילט שבת אין קרית יואל, און וועט ער איז אהיימגעקומען איז ער אריין צו מרן הרה"ק בעל ברך משה מסאטמאר זי"ע און אים געגעבן א גרוס פון זיינע געוואלדיגע חסידים אין קרית יואל, און ער האט אים געזאגט אז ער האט זייער הנאה געהאט פון דער שלש-סעודות-תורה פון זיין זון דער קרית יואלער רב, היינט כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א. צווישן די זאכן האט דער יארמע רב דערציילט פאר'ן רבי'ן דער ברך משה אז זיין זון האט ביי דער שלש-סעודות-תורה נאכגעזאגט א ווארט בשם דעם "סערטער רבי" (הגה"ק המקור ברוך) זי"ע, זאגט אים דער ברך משה "דאס קען נישט זיין." זאגט אים אב"ד יארמע "איך האב דאס אליינס געהערט מיט מיינע אויערן." זאגט דער ברך משה "ס'קען נישט זיין אזא זאך." זאגט ווידער אב"ד יארמע "איך האב קלאר געהערט ווי ער זאגט בשם דער פעטער ז"ל..." (כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א איז אן איידעם ביי הגה"ק בעל הישועות משה זי"ע מוויזניץ...)

*הרה"צ אב"ד סאטמאר
(גליין מעם שיה, פ' תצה תשפ"ב)*

לחיים לרגל ארוסי בת הגה"צ אב"ד סאטמאר שליט"א

ביי אדמו"ר מוויזניץ'ב שליט"א

ביי האדמו"ר הגה"ק מראחמיסטריווקא שליט"א

הדבר מפריע לי מאוד...

לאחרונה, כאשר הגיע אצלינו האדמו"ר הרה"צ רבי יענקל'ל מילר שליט"א ה"יארמע'ר רב" ונתן לי טשעק נדבה לבית מדרשינו, סיפר לי, שלפני כמה ימים השתתף בשמחת החתונה של בנש"ק אחד, ואמר להמחותן שהוא רוצה לתת לו מתנה מכובדת לכבוד החתונה. הרב מיארמע הוציא על אתר פנקס טשעקים מכיסו, וכתב להמחותן טשעק על סך מליון דולר! (\$1,000,000) מספר הרב מיארמע שליט"א: המחותן השתומם על המתנה המכובדת, ושאל אותי "יארמע'ר רב, האם אני יכול להכניס את הטשעק בבנק?" כששמעתי את שאלת המחותן, אמרתי לו בתימהון רב "האם יפה לעשות כן?? אתה קיבלת ממני מתנה ואתה רוצה לתת את זה לאחר?? - קח את המתנה, והכניס אותה למסגרת ותלה אותה בביתך!"...

הרה"צ אב"ד יארמע שליט"א דרש פעם בעת שמחת השבע ברכות בחצר הקודש מחנובקא-בעלזא שהתקיימה בנוכחות הרבי שליט"א, וכך אמר: איך בין "יארמע'ר רב" [אני הנני אב"ד יארמע], יש לי אח שרוצה ג"כ לקרוא לעצמו "יארמע'ר רב" והדבר מפריע לי מאוד, אבל הוא מתעקש על כך ולי זה מאוד מפריע. עובר שנה ועוד שנה, ואחי מתעקש לקרוא לעצמו "אב"ד יארמע", אבל אינני מסכים לכך. לאחר כמה שנים של ויכוחים, הוא החליט לקרוא לעצמו "אב"ד מחנובקא-יארמע"...

THE FACE OF THIS DOCUMENT HAS A COLORED BACKGROUND ON WHITE PAPER AND ORIGINAL DOCUMENT SECURITY SCREEN ON BACK WITH PADLOCK SECURITY ICON.

CONGREGATION KOL M'VASER, INC. 50-791/214 3360
 RABBI YOSSEF JACOB MILLER
 YARMER RUV
 5 EDWIN LN • MONSEY, NY 10952 DATE 10-16-21

PAY TO THE ORDER OF Cong. Zichron Elazer \$360⁰⁰
 Three Hundred Sixty ⁰⁰/₁₀₀ DOLLARS

Capital One Bank

MEMO Y. Gornif

⑆021407912175288596351⑆3360

Security features included details on back

פלאי פלאים! הטשעק של הרה"צ לא הכניסו למסגרת אלא בבאנק - ועבר כראוי!

